

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

10/2002

Cena 6 Kč

Čtrnáctideník
SVČ RÝMAŘOV

V DNEŠNÍM ČÍSLE NAJDETE

- ✚ Téma dnešního vydání: Komunikace se opravují, na jejich rekonstrukce bylo pamatováno zvýšením výdajů městského rozpočtu
- ✚ Živnostenský odbor radí spotřebitelům - Jaká je právní podstata objednávek v restauraci?
- ✚ Je město Rýmařov připraveno na turistický ruch v letní sezóně?
- ✚ Policejní zápisník
- ✚ Skauti opět prospěšní při akci nazvané VI. květinový den

Foto: Mgr. Jiří Konečný

- ✚ Aktuálně z rýmařovské nemocnice - Nová naděje při léčení astmatu
- ✚ Naše lékárna
- ✚ Kulturní okénko města Rýmařova
- ✚ Slabozraké a nevidomé děti sadiily stromečky
- ✚ Hrad Sovinec zve na oslavy Dne dětí: „Omyl velkého mága“
- ✚ Zahrádka a vy
- ✚ Sport - Příznivci motokrosu si přišli na své
- ✚ Průběžné výsledky Rýmařovského desetiboje

Změna rubrik v daném čísle vyhrazena

Foto: Mgr. Jiří Konečný

Foto: Mgr. Jiří Konečný

Téma dnešního vydání

Radnice plní své sliby

Komunikace se opravují, na jejich rekonstrukce bylo pamatováno zvýšením výdajů městského rozpočtu

Na opravy komunikací a chodníků pamatovalo Město Rýmařov v letošním roce zvýšením rozpočtu v položce výdajů na údržbu a opravy místních komunikací o 1,5 mil. Kč oproti loňskému roku na celkových 6. mil. Kč.

Na mnohých místech našeho města a jeho přilehlých částí se v současné době mohou občané přesvědčit, že Město Rýmařov plní své sliby a finanční prostředky budou investovány na velmi potřebné opravy rozbitých a místy jen ztěží průjezdů ných komunikací.

Plán prací oprav byl rozdělen do šestadvaceti jednotlivých celků, které „spolknou“ něco kolem 5 mil. Kč, přitom prioritou oprav určuje odbor životního prostředí a výstavby městského úřadu společně s komisí životního prostředí a výstavby v návaznosti na další odbory a jednotlivé komise. Se zbývajícím 1 mil. Kč se počítá na opravy menšího charakteru, například zástřík metodou JET PAGER nebo vyřezá-

ní popraskaného asfaltu a zalití asfaltobetonovou směsí a dále některé drobné opravy chodníků - chybějící kostky apod.

U oprav komunikací jde v některých případech především o vyřezování, v konečné fázi pak nanese- ní asfaltobetonové směsi nebo o zlepšenou technologii JET PAGE, takzvaným nafoukáním asfaltové emulze. U chodníků půjde především o opravy povrchových vad, výměny obrubníků nebo jejich vyrovnání či zvýšení.

Ve městě Rýmařově se jedná o ulice Okružní (*silnice u kotelny, u chodníku zvednutí obrub a předdláždění*), Revoluční (*dokončení chodníku*), J. Sedláka (*u LŠU*), Bartákovu (*chodník a obrubníky při opravě státní silnice + propojovací chodník na J. Sedláka - žulová mozaika*), třídu Hrdinů (*od Revoluční po náměstí + schody - žulová mozaika až k ul. Revoluční*), 8. května (*chodník včetně podkladu z mozaiky*), Na Stráni, 1. máje (*parkoviště*

a oprava dlažby) a ulici Žižkovu (*úsek před odstavnou plochou*).

V místních částech Rýmařova se jedná v Janovicích o ulice Cihlovou (*podklad u bytovek*) a ulici Sklepní (*cesta u zámku*). V Jamarticích o prostranství u bytovek a dále v Ondřejově a Harrachově. Rovněž se provedou prohlídky všech mostů a mostních objektů ve správě Města Rýmařova.

„Snažíme se práce nasmlouvat a provést co nejrychleji. Zástříky jsou vpodstatě ukončeny, opravy chodníků jsou v závěrečné fázi. Do 31. května by měla Firma Strabag a.s. ukončit veškeré opravy komunikací asfaltobetonovou směsí. Z celkového počtu plánovaných oprav by měla být většina akcí do konce května hotova. Zbývajících akcí provádí naše společnost Městské služby ve spolupráci s některými subdodavateli - například usazování dlažebních kostek a žulové mozaiky. Zajišťujeme veškeré opravy chodníků, zvedání obrubníků a kanalizace, přípravu podloží a dodavatelské firmy práci dokončí - vyřezávají a položí nový koberec. V závěru letní sezóny se pak dokončují poslední fáze drobnějších oprav, jako dodělávky chodníků apod.“, říká ředitel Městských služeb Ing. Petr Klouda. Je pravda, že si lidé stěžují na silnice opravené právě technologií JET PAGER, tzv. zástříkem, kdy se na nerovnosti či popraskaný asfalt nanese asfaltová emulze a přitom se

neuválčuje. Štěrka, který k asfaltu a vozovce nepřilne, odlétává pak od projíždějících vozidel nebo se na takto opravených komunikacích projevuje zvýšená prašnost.

K tomuto problému ředitel Klouda poznamenal, že dříve používaná technologie vyřezání nerovného či popraskaného povrchu vozovky a utěsnění řezu asfaltem proti vnikání vody neměla dlouhého trvání a byla v porovnání s technologií JET PAGE podstatně dražší. Štěrka, který je součástí směsi, se nechá asi týden na vozovce ležet, aby se vypařila voda, a potom se zamete. V jiných městech opravené komunikace touto technologií podle tvrzení kompetentních odborníků vydrží mnohem déle a jsou velmi kvalitní, podle tvrzení ředitele Petra Kloudy je pravda, že by se směs měla nanášet tam, kde je zvýšený provoz vozidel, které takto opravený povrch hned ujezdí.

Díky Městu Rýmařov, kterému se podařilo v letošním roce navýšit finanční prostředky na opravy bude mít naše město a jeho části v rámci možnosti opět komunikace v relativně dobrém stavu. Návštěvníci rýmařovského regionu tak nebudou muset v nejbližší době na svých vozidlech měnit tlumiče pérování a chodci a turisté nebudou při svých vycházkách zakopávat o vystouplé dlaždice, případně jiné nerovnosti a zpříjemní se jim tak pobyt a poznávání našeho malebného města. **JiKo**

Město Rýmařov v souladu s Pravidly pro postup občanů a orgánů města při podávání a vyřizování žádostí o pronájem bytu, podnájem a výměnu bytů v majetku Města Rýmařova dle článku E odst.g) nabízí možnost získání bytu formou nejlepší finanční nabídky na získání práva nájmu bytu, jak jste již byli informováni v čísle 08/2002 Rýmařovského horizontu. V současné době se jedná o 3 byty: byt na ulici Hornoměstské č.47, Sokolovské č.22 a Sokolovské č.32 v Rýmařově.

Bližší informace získáte na Úřední desce města, popřípadě na Městském úřadě v Rýmařově u paní Renaty Tvrdcové.

Město Rýmařov

Užitečná informace

Živnostenský odbor radí spotřebitelům

Můžeme jídlo v restauraci reklamovat? Dozvíte se vnitř článku

1. Jaká je právní podstata objednávky v restauraci?

Když usedáme ke stolu v restauraci, pravděpodobně jen málokdo se zamyslí nad tím, jakou právní povahu jeho návštěva provozovny veřejného stravování vlastně má. Odpověď navíc není úplně jednoduchá.

Provozovatel restaurace musí mít podle živnostenského zákona živnostenský list na řemeslnou živnost „hostinská činnost“. Při své podnikatelské činnosti poskytuje řadu služeb, jejichž hlavní podstatou je příprava a prodej pokrmů určených k bezprostřední spotřebě v jeho provozovně, restauraci.

Při objednávce jídla v restauraci tedy uzavíráme kupní smlouvu na nákup pokrmu či nápoje zvoleného dle jídelního a nápojového lístku.

2. Je objednávka závazná a je možné objednávku zrušit?

K uzavření kupní smlouvy dochází provedením objednávky a jejím přijetím pracovníkem restaurace (číšníkem). Tímto okamžikem jsou host i restaurace objednávkou vázáni.

Restaurace je následně povinna objednané jídlo a nápoje předat hostovi bez zbytečného odkladu (v případě hotových pokrmů), respektive ve lhůtě přiměřené okolnostem (v případě jídel a nápojů na objednávku). V některých restauracích se můžeme setkat s tím, že u pokrmů na objednávku je v jídelním lístku uvedena doba při-

ni dodané jídlo vadné (viz dále), nemá host nárok na změnu objednávky poté, co objednávku již předal obsluze. Změna objednávky v takovém případě přichází v úvahu jen tehdy, pokud se na tom host s restaurací dohodne, přičemž není vyloučeno, že restaurace za takovou změnu objednávky bude účtovat poplatek, případně se změna objednávky projeví na délce přípravy pokrmů apod.

3. Co má být na jídelním lístku?

Jídelní a nápojový lístek je formou nabídky prodáváňého zboží hostům. Je to tedy ve skutečnosti jakási obdoba katalogu či ceníku.

Jídelní a nápojový lístek by měl obsahovat výčet nabízených jídel a nápojů. Zákon však jeho formu a obsah nijak neupravuje. Není proto vyloučeno, že jídelní lístek může mít formu vývěsky, tabule, ale může být dokonce v některých případech obsluhou hostovi i ústně sdělen.

V každém případě by však měly být hostovi předány informace o druhu nabízených pokrmů a nápojů, jejich hmotnosti či objemu a ceně. Nepostačí proto, když je uveden druh pokrmu či nápoje a cena, ale vždy musí být uvedeno i množství prodáváňého zboží.

Provozovatel restaurace není povinen podávat hostům jiné pokrmy, než uvádí ve své nabídce, jakož není ani povinen je hostům podávat v jiném množství (dětské porce či nápoj do větší sklenice) či jiném složení (např. s jinou přílohou), než uvádí na jídelním a nápojovém lístku. Jestliže však takovou speciální objednávku přijme, musí se buď s hostem

dohodnout na zvláštní ceně, nebo musí účtovat cenu, která odpovídá jednotkové ceně uvedeně na jídelním lístku. Znamená to, že pokud na jídelním lístku je uveden nápoj v objemu 0,3 l v ceně 9 Kč a restaurace vyhoví požadavku zákazníka na podání téhož nápoje v objemu 0,2 l, musí mu - nedohodne-li se již při objednávce se zákazníkem jinak - účtovat cenu 6 Kč za podané množství nápoje.

Na jídelním lístku musejí být též viditelně uvedeny veškeré informace o poplatcích, které restaurace bude hostům účtovat.

Není možné účtovat cenu za nevyžádané služby, například poplatky za koření a kečup, jestliže zákazník toto nepoužil, či paušální poplatek za pe-

čivo, které bylo umístěno na stůl, pokud zákazník pečivo nekonzumoval.

4. Je možné jídlo v restauraci reklamovat?

Jak bylo již výše uvedeno, jídlo v restauraci je předmětem koupě z právního hlediska naprosto obdobně jako koupě jiného zboží v obchodě. Z tohoto důvodu je možné jídlo a nápoje prodávané a podávané v restauracích též reklamovat a prodávající odpovídá za vady prodávaných jídel a nápojů zcela a bez výjimek.

Předně je v této souvislosti nezbytné konstatovat, že prodávající (tedy restaurace) je povinen podle § 616 občanského zákoníku prodávat zboží v požadované, případně právními předpisy stanovené jakosti, množství a musí být bez vad. Podle § zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v platném znění, je prodávající (restaurace) povinen prodávat výrobky ve správné hmotnosti, míře nebo množství a umožnit spotřebiteli přezkoumat správnost těchto údajů, (proto by měl mít vždy k dispozici kalibrovanou sklenku a váhu k ověření servírovaného množství nápojů a jídel, a druhou stranu to neznamená povinnost servírovat veškeré nápoje v kalibrovaných sklenkách). Zákon přitom restaurační zařízení nepřipouští žádné odchylky v hmotnosti podávaných jídel a nápojů.

Ustanovení § 619 občanského zákoníku stanoví, že prodávající odpovídá za vady, které má prodaná věc při převzetí kupujícím. Pro věci, které se rychle kazí, což je nepochybně právě případ jídel v restauraci, však neplatí záruční doba. Není tedy možné uplatňovat vady, které vzniknou po předání věci (nelze proto reklamovat jídlo, které bylo servírováno jako oběd, proto, že po pěti hodinách se začne kazit).

Reklamací je nutno uplatnit nejdéle v den následující po koupi, jinak právo na reklamaci zaniká.

Způsob odstranění vad a jejich následky jsou shodně jako při prodeji zboží v obchodě.

Proto jestliže má jídlo v restauraci vady, které lze odstranit (nedovařené jídlo, studené jídlo, nedostatečná hmotnost či množství apod.), je restaurace podle § 622 občanského zákoníku povinna na svoje náklady tuto vadu odstranit. Pokud však zákazník jídlo reklamuje ještě předtím, než je započne konzumovat, může požadovat jeho výměnu. Restaurace může výměnu pokrmu provést samozřejmě sama i v případech, kdy již zákazník s konzumací začal.

Jestliže jde o vady, které odstranit nelze, avšak tyto vady nebrání řádné konzumaci jídla (vady estetické, případně nedostatek množství), může zákazník požadovat přiměřenou slevu.

Pokud má podaný pokrm či nápoj vadu, která je neodstranitelná a která

brání jeho řádné konzumaci, (zkažené jídlo, jídlo, které neodpovídá objednávce apod.), má zákazník právo na výměnu jídla za bezvadné, anebo může do kupní smlouvy odstoupit, tedy objednávku bez náhrady zrušit.

Přítom volba mezi výměnou jídla či zrušením objednávky závisí výhradně na zákazníkovi.

Podívejme se nyní na několik případů z praxe. Asi nejčastějším nešvarem našich restaurací je podávání stáčených nápojů „pod míru.“ V tomto případě je možné nepochybně aplikovat právní úpravu odstranitelných vad a požadovat „dotočení“ nápoje.

Nezřídka se též stává, že restaurace donese hostu pokrm jiný, než který si objednal. V tomto případě samozřejmě host má právo takový pokrm nepřijmout a navíc může zrušit objednávku, neboť objednané zboží nebylo přineseno v přiměřené (příp. sjednané) lhůtě (viz výše).

Méně jednoznačné jsou případy, kdy restaurace sice formálně splní požadavek hosta, avšak ve skutečnosti se zachová v rozporu se zvyklostmi. Typickým příkladem je servírování pokrmů hostům u jednoho stolu v stejnou dobu či servírování hlavního jídla před polévkou. I zde je však možné odkazem na § 613 občanského zákoníku takto opožděně donesené polévky či jídla odmítnout a zrušit kupní smlouvu, neboť restaurace nedodržela sjednanou dobu dodání - ta totiž v tomto případě byla nepochybně sjednaná konkludentně (tzv. mlčky), když objednávka polévky a jídla pochopitelně byla hostem míněna jako objednávka polévky před jídlem, jak je zvykem.

5. Co znamenají smluvní ceny?

V dnešní době jsou ceny samozřejmě volné. V některých zařízeních se setkáváme s formulací „smluvní ceny,“ která samozřejmě ne zcela přesně vystihuje skutečnost. Ve skutečnosti toto znamená, že nejde o ceny regulované či pevně stanovené, avšak o jejich smluvní povaze lze polemizovat. Ve skutečnosti má totiž spotřebitel možnost na cenu stanovenou provozovatelem restaurace buď přistoupit (uzavřít navrženou smlouvu), nebo nepřistoupit, a tudíž služeb příslušné restaurace nevyužít.

6. Na koho se obrátit v nesnázích?

Jestliže zákazník v restauraci narazí na počínání restaurace, které považuje za protiprávní, je vhodné na ně upozornit. Upozornit takto lze zejména místně příslušný inspektorát České zemědělské a potravinářské inspekce a místně příslušný živnostenský úřad. Porušování zákazů kouření v restauracích kontroluje a postihuje obecní úřad.

Se závažnějšími záležitostmi je pochopitelně i v tomto případě možné se obrátit na soud.

Podklady Živnostenský odbor MěÚ

pravy. Takto uvedená doba je pak pro restauraci závazná a stává se součástí smluvního ujednání se zákazníkem. Pokud není uvedena doba dodržena (a pakliže není doba v jídelním lístku uvedena či obsluhou sdělena, není-li dodržena doba přiměřená okolnostem, což obvykle bývá doba okolo půl hodiny, ale ve výjimečných případech, jakým může být například větší množství současných objednávek, to může být i doba delší), má host právo podle § 613 občanského zákoníku od smlouvy odstoupit a objednávku takto zrušit, přičemž restaurace není v takovém případě oprávněna mu účtovat za zrušenou objednávku žádné poplatky (storno).

V jiných případech, pokud ovšem ne-

Zajímavost

Je město Rýmařov připraveno na turistický ruch v letní sezóně?

Pro návštěvníky našeho města je připraven opravdu bohatý program

Region Rýmařovska navštěvuje během celého roku početná obec turistů, chatařů, chalupářů, různých výletníků, cyklistů, lyžařů ale také lidí, kteří přes naše město jen projíždějí a chtějí shlédnout zajímavosti města, o kterém se ne nadarmo říká, že je to jižní brána Jeseníků. Návštěvníci hor a milovníci horské turistiky zde mají ideální podmínky pro „základní tábor“, odkud mohou vyrážet za krásami jesenické přírody.

A nejen to. Město Rýmařov spolu s dalšími organizacemi, firmami, sportovními kluby, tělovýchovnou jednotou Jiskra Rýmařov, ale i fyzickými osobami, připravilo nejen pro své spoluobčany, ale i pro návštěvníky našeho regionu bohatý program pro nadcházející letní sezónu. O tom, že nebude o zábavu nouze, svědčí nabitý program letošního léta, který se naplno rozjíždí hned několika akcemi již v měsíci červnu.

• O mezinárodní výstavě Dialog barev, jejíž vernisáž se uskuteční 1. června v 10.00 hodin, jsme se již zmiňovali. Představí se na ní celkem 45 umělců s více jak 140 uměleckými díly. Umělci ze zahraničí

budou reprezentovat města Ozimek (Polsko), Krompachy (Slovensko), Arco (Itálie), Beloeil (Belgie), Crosne (Francie) a Schotten (Německo).

• Pro děti bude v den jejich svátku, Dne dětí, připravena na různých místech našeho města spousta her a atrakcí, které tradičně pořádají různé organizace či jednotlivci a do hedvácké zahrady zavítají kolotoče.

• Opravdovou lahůdkou bude noční rokový koncert s příznačným názvem „Rock pod hvězdami“, na kterém se pod noční oblohou na rýmařovském náměstí představí 22. června od 20.00 do 24.00 hodin kapely THE HERO a PSYCHONAUT z Ostravy. Nedílnou součástí vystoupení budou pyrotechnické efekty. Výtěžek z této produkce bude věnován Dětskému domovu v Janovicích.

• Z další nabídky si zcela jistě vyberou příznivci parkurových závodů, které se pojedou v Dolní

Jones na Junácké chatě Na Stráni, tentokrát s největší pravděpodobností s mezinárodní účastí, možná i borců z USA.

• Jistě velmi očekávanou událostí budou Dřevařské, lesnické a myslivecké dny, které se uskuteční ve dnech 6. - 8. září a návštěvníci při této příležitosti mohou spatřit výstavu loveckých trofejí, zúčastnit se rybářských závodů a prohlédnout si těžkou mechanizaci, která je užitečná dřevařům při těžbě dřevní hmoty. K vidění budou i tažní koně a dřevorubci si to rozdají v dovednostní soutěži zručnosti. Sportovní fanoušci mohou povzbudit 6. září při zábalném odpolední pracovníky MěÚ a borce TJ Jiskry v utkání družstev v malé kopané, kuželnkách nebo košíkové. Od 19.30 hodin proběhne

rodáci“, narození v našem městě v letech 1955 - 58. V době od 9.00 do 11.30 hodin budou pro naše rodáky zpřístupněny základní a střed-

ní školy na území města.

• V neděli se otevřou brány kulturně historických památek (kostel sv. Michaela, kaple V Lipkách) a snad se uskuteční i varhanní nebo pěvecký koncert v některé z nich.

Město Rýmařov, jak je patrné z bohatého programu, je na letní sezónu opravdu dobře připraveno. O akcích, které nejsou v současné době upřesněny, budou čtenáři včas informováni prostřednictvím Rýmařovského horizontu. Nezbyvá než popřát všem návštěvníkům našeho města dobrou zábavu a hlavně pěkné počasí.

JiKo

Moravici 8. června od 10.00 hodin u penzionu Hamříkova stáj a další pak ve Skalách. Připraven je 8. ročník Edrovického triatlону (10. srpna), 35. ročník Memoriálu Josefa Suka, ale také 5. ročník Indiana

vyhlášení vítězů a k tomu na stadionu začne vyhrávat country kapela. V sobotu 7. září mohou návštěvníci od 8.30 hodin zavítat na ekologický jarmark se stánkovým prodejem řemesel a ekoproduktů. Od 14.00 hodin si jistě nikdo nenechá ujít vystoupení sokolníka Petra Schäfera v zahradě Hedvy. Pro milovníky dobré dechové hudby začíná koncert v 15.00 hodin.

• V průběhu Dřevařských dnů, tedy v sobotu 7. září, se do Rýmařova sjedou „všichni dobří

Aktuálně z rýmařovské nemocnice

Nová naděje při léčení astmatu

Na interním oddělení Nemocnice s.r.o. Rýmařov byla dnem 1. dubna 2002 uvedena do rutinní praxe 24hodinová jícnová pH-metrie. Jedná se o základní metodu diagnostikující přítomnost kyseliny v jícnu v průběhu měření trvajících dvacet čtyři hodiny. I u zdravých lidí dochází k přechodnému a krátkému návratu (refluxu) žaludeční kyseliny do jícnu. U řady lidí je však tento návrat nadměrný a v těchto případech se již mluví o nemoci zvané **refluxní choroba jícnu**. K jejím zá-

kladním příznakům patří především přímé příznaky jícnové - pálení žáhy, vrácení štáv a potravy, obtížné a bolestivé polykání, říhání, stahy jícnu s průvodními projevy bolesti na hrudi budícími dojem potíží srdečních. Refluxní choroba může způsobit záněty jícnu včetně komplikací, může se však projevovat i řadou potíží mimojícnových - pálením nebo pocitem sucha v ústech, zvýšenou kazivostí zubů, pocitem cizího tělesa v krku, chraptím, dlouhodobým kašlem včetně kašle nočního,

opakovanými záněty průdušek, plic a středouší, zápachem z úst apod. Zpětně se vracející kyselina může pronikat do dýchacích cest a způsobovat jejich stahy, projevující se **astmatickými záchvaty**. Až u 50 % pacientů sledovaných v alergologických poradnách pro bronchiální astma je prvotní příčinou právě refluxní choroba jícnu a **cílená léčba této nemoci posléze vede i k vyléčení astmatu**. Onemocnění se projevuje i u dětí. Mimovolný návrat žaludečního obsa-

hu do jícnu může být u kojenců do jisté míry normálním fyziologickým jevem, který s postupem času mizí, ale pokračuje-li i nadále, může se projevovat především mimojícnovými potížemi, nechutí k jídlu, příměsí krve ve stolici, pocitem plnosti až odmítáním stravy a samozřejmě také opakovanými onemocněními dýchacích cest, středního ucha a dutin, včetně návazných a souvisejících komplikací, astmatických potíží a dokonce i zástavou dýchání nebo syndromem náhlého úmrtí kojenců.

Základním vyvolávacím faktorem refluxní choroby jícnu je porucha funkce svalů v dolním jícnu, který je přechodně či trvale povolen a umožňuje návrat žaludečního obsahu do jícnu. Příčina poruchy může být vrozená, ale její vznik může souviset i s řadou ovlivnitelných faktorů zevních, jako například obezita, práce v předklonu, zdvihání těžkých břemen, těhotenství, kouření, některá jídla a nápoje (alkohol, káva, čerstvé pečivo, tuky, čokoláda, cibule apod.).

Metoda 24hodinové pH-metrie je založena na kontinuálním měření kyselosti v dolní třetině jícnu pomocí sondy a na porovnání výsledků s normálními hodnotami. Vyšetření je nebolestivé, nemá prakticky žádné komplikace, je pacienty včetně dětí velmi dobře tolerováno, ve většině případů je prováděno ambulantně a pro diagnostiku refluxní choroby jícnu má v řadě situací zásadní význam.

Při potvrzení refluxní choroby jícnu je stanoven odpovídající a komplexní lé-

čebný postup včetně eventuálního doporučení laparoskopického chirurgického řešení nemoci s cílem zbavit pacienta potíží, zabránit vzniku komplikací nemoci včetně mimojícnových (např. astma) a snížit riziko rakoviny jícnu.

Zavedením metody 24hodinové pH-metrie - zásluhou vedení a pracovního kolektivu interního oddělení a zejména také MUDr. Viktora Růžičky, společníka Nemocnice s.r.o. Rýmařov - se nemocnice v Rýmařově zařadila k **několika málo pracovištím na Moravě**, která jsou schopna toto vysoce specializované vyšetření provádět. Od 1. června t.r. bude v nemocnici v Rýmařově prováděno i **měření tlakových poměrů v jícnu metodou jícnové manometrie**, která vhodným a v mnoha případech nenahraditelným způsobem doplní diagnostiku onemocnění jícnu. Toto vyšetření je v současné době prováděno na Moravě pouze na III. interní-gastroenterologické klinice Fakultní nemocnice Brno, se kterou oddělení v Rýmařově systematicky spolupracuje. Spolupráce se rozvíjí i s řadou gastroenterologických, chirurgických, dětských a alergologických pracovišť Moravskoslezského i Olomouckého kraje a možnost specializovaného vyšetření je již dnes využívá řada pacientů přicházejících z míst mimo přirozenou spádovou oblast nemocnice.

Z podkladů

prim. MUDr. Petra Opletala
a MUDr. Tatiány Gvozdiakové,
připravil Ing. Miloslav Marek

Foto: Ing. Miloslav Marek

NAŠE LISTÁRNA

Je to pravda?

Doneslo se mi, že v Rýmařově nebude lékařská noční pohotovostní služba.

Je-li to pravda, je mi to nesmírně líto a taky mě leká skutečnost, že moje dvě děti a já, také často nemocná, nebudu mít dostupnou lékařskou pomoc. Jet do Bruntálu? Každý nemá k dispozici auto. Čas také hraje roli. A nemoc nás nachází nepřipravené a přichází náhle.

Můžete mi, prosím, odpovědět v dalším čísle našeho Rýmařovského horizontu?

Marie Prášilová

Česká spořitelna, a. s.

oznamuje

všem svým klientům

změnu pokladních hodin
od 1.6.2002

Pondělí	9.00 - 12.30	13.30 - 17.00
Úterý	9.00 - 12.30	
Středa	9.00 - 12.30	13.30 - 17.00
Čtvrtek	9.00 - 12.30	13.30 - 15.00
Pátek	9.00 - 12.30	13.30 - 16.00

ČS a.s.

Janovický osadní výbor zasedl

k 1. veřejnému zasedání

V úterý 14. května se v Janovicích uskutečnilo veřejné zasedání občanů. Na programu jednání byla volba osadního výboru.

Přítomní občané zvolili volební komisi ve složení: p. Žárský - předseda komise a p. Gajdošová a p. Chytrý - členové komise. Navržené kandidáty volili občané veřejným hlasováním a členy osadního výboru byli zvoleni: Božena Šubová, Simona Pletková, Jaroslava Mazelová, Lubomír Štefela, Josef Šustr st., Josef Hnilo, Ing. Oldřich Matula, František Jurča, a Jiří Štanglica.

Členové osadního výboru uložili referentce osadního výboru Dagmar Vogelové zjistit, či je pozemek, na kterém se nachází poškozená lávka pro pěši (za Dětským domovem). Pokud by byla

lávka uvedena na mapě, je potřeba ji opravit.

Členové osadního výboru dále uložili referentce zajistit kopii plánu kanalizace pro potřebu osadního výboru.

První významnou akcí osadního výboru v Janovicích bylo setkání důchodců Janovic, Januškova a Nového Pole v restauraci U zámku v úterý 21. května. Tady senioři obdrželi malý dáreček. Setkání bylo provázeno kulturním programem, který pro dříve narozené občany připravily děti MŠ v Janovicích a pěvecké sdružení Variace. Seniorům, kteří se pro svůj nepříznivý zdravotní stav nemohli dostavit osobně, nabídl osadní výbor odvoz i návrat do místa jejich trvalého bydliště.

JiKo

Referentka osadního výboru
Dagmar Vogelová

Zaklepeme na rodné místo a vždy dojdeme pomoci

Diakonie Rýmařov jako nezisková organizace s pečovatelskou a ošetrovatelskou službou pod záštitou evangelické církve připravila v úterý 14. května tradiční setkání seniorů - maminek, babiček a prababiček u příležitosti svátku Dne ma-

Klienti si hradí pečovatelskou službu úhradami, jejíž výška je určována vyhláškou č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení.

U ošetrovatelské péče se provádí zdravotní výkony naordinované praktickým lékařem, například aplikace inzulínových injekcí, odběry, převazy, měření fyziologických funkcí, polohování nemocných, rehabilitace po mozkových cévních příhodách ke snížení atrofie svalstva a podávání léků atd. Tyto služby jsou hrazeny zdravotními pojišťovnami. K příjemné pohodě úterní-

ho svátečního odpoledne přispěl i chrámový sbor s varhaníkem Petrem Wolfem. Profesionální zpěv kouzelných písní v podání chrámového sboru za doprovodu varhan vytvořily dojemnou atmosféru a některé přítomné babičky neskrývaly své dojetí. Petr Wolf zahrál při přátelském posezení také na harmoniku.

Tradiční akce pořádané Diakonií Rýmařov se u seniorů setkávají s velkou oblibou. A jak řekla ředitelka Diakonie Marcela Staňková: „Vždyt každá z nás byla přece dí-

tětem a ví, co slovo máma znamená. Pokud děti mají svoji maminku, babičku, prababičku, stačí jen tak se schoulit a hlava klesne do klína. Pak se mají stále kam vrátet. Zaklepeme na rodné místo a vždy dojdeme pomoci, aniž bychom vyslovili, co nás tráptí“.

Marcela Staňková popřála všem přítomným ženám vše nejlepší k svátku Dne matek, vyslovila přání, abychom všichni ještě dlouho měli maminky, babičky a prababičky co nejbližší vždy po ruce a blízko srdcí a pracovnice Diakonie předaly kytičku. JiKo

tek. Připomeňme, že Diakonie Rýmařov poskytuje svým klientům pečovatelskou službu - hlídání starých rodičů upravené přesně podle přání příbuzných. Nakupování, menší úklidy - mytí oken, vysávání, topení v kamnech, nutné pochůzky, praní a žehlení prádla, doprovod k lékaři, osobní hygienu apod. Pracovníci Diakonie rozvážejí i obědy. Služby jsou financovány z více zdrojů. Převážně z dotací Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, okresního úřadu a příspěvků obcí.

Užil neoprávněně motorové vozidlo

Z parkoviště u Správy a údržby silnic v Rýmařově vnikl nezajištěnými dveřmi do vozidla Škody Favorit J. L. (1979). Vozidlo nastartoval a odjel s ním směrem do Břidličné. V obci Vajglov sjel do příkopu, kde vozidlo opustil. Bezprostředně poté byl zadržen policisty OOP ČR Břidličná. Zadržený L. J. se dopustil trestného činu neoprávněného užívání cizí věci.

Přišel si do zahrádky pro přívěsný vozík

Neznámý pachatel odcizil ve dnech 8. - 9. května bez použití násilí z nezabezpečené zahrádky u rodinného domku na ulici Žižkově přívěsný vozík za osobní vozidlo státní poznávací značky - 13-BR-72. Vozík je zelenomodré barvy a chybí na něm blatníky a zadní pravé světlo. Zloděj způsobil majiteli krádeží vozíku škodu ve výši 5 000 Kč. Policie vyhlásila po odcizeném přívěsném vozíku pátrání.

Finanční hotovost odcizil kamarádovi z kapsy kalhot

Policisté OOP ČR Rýmařov objasnili případ krádeže finanční hotovosti. V pondělí 13. května společně konzumovali alkoholické nápoje v restauraci na autobusovém nádraží dva kamarádi. Při společném odchodu D. J. (1968) svému příteli v nestřeženém okamžiku vytáhl ze zadní kapsy kalhot peněženku, ve které měl finanční hotovost 2 000 Kč a s obnosem utekl. Podezřelý se ke krádeži přiznal až na obvodním oddělení Policie České republiky Rýmařov s tím, že peníze vrátí. Na skutečnosti, že spáchal trestný čin krádeže, tím ovšem nic nezměnil.

Řidiči za volantem opět pod vlivem alkoholu

Při silničních kontrolách prováděné hlídkou OOP ČR Rýmařov zjistili policisté u několika řidičů řízení vozidla pod vlivem alkoholu. Ve středu 1. května zastavili policisté řidiče na ulici 8. května a rozbor jeho krve prokázal 2,4 promile alkoholu. Ve středu 8. května byla orientační dechovou zkouškou zjištěn alkohol u řidiče vozidla Škoda 120

L. Řidič u sebe neměl doklady. Lékařskému vyšetření i odběru krve se odmítl podrobit, ačkoliv byl řádně poučen o následcích svého jednání. V pátek 10. května policisté kontrolovali osobní vozidlo VW Golf, který řídil německý občan. I u něj byla dechová zkouška pozitivní a trubička se zazelenala. Řidiči byla uložena bloková pokuta ve výši 2 000 Kč. Řidič se sám přiznal, že před jízdou vypil dvě piva. Další řidič vozidla Škoda 105 L byl stavěn hlídkou v neděli 5. května na ulici Okružní, i ten byl pod vlivem alkoholu. Byl převezen k lékařskému vyšetření, kterému se podrobil, odběr krve však odmítl.

Policisté objasnili krádež přístroje z rýmařovské firmy ECO Metal Recykling

Na základě šetření policistů OOP ČR Rýmařov byla objasněna krádež přístroje na zjišťování kovů firmy ECO Metal Recykling v hodnotě 250 000 Kč. Přístroj odcizil zaměstnanec firmy S. K. (1969) 2. dubna v pracovní době mezi 11.00 a 17.00 hodinou, čímž naplnil skutkovou podstatu trestného činu krádeže. Přístroj byl u něj zajištěn a vrácen majiteli firmy. Z podkladů OOP ČR Rýmařov

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Citát: Člověk se má smát pořad, protože nikdy neví, kdy ho smích přejde.
Neckář

Pranostiky na měsíc červen

Netřeba v červnu o dešti prositi, přijde, jak začnem kositi.
Jestli červen mokrý bývá, obilí pak málo rodivá.
Červen mokrý a studený - bývají žně vždy zkaženy.
Co červen nedá do klasu, červenec nažene v času.
Jak červen teplem září, takový bude i měsíc září.
Chladný květen, červen vlažný - je pro sýpky, sušy blažný.
Když v červnu severní větry vějí, tu se bouřky opozdění.
Pláče-li červen a neoschne žitko, v zajících, koroptvích budem mít řídko.
V červnu deštivo a chladno způsobí rok neúrodný snadno.
Jaký červen, takový i prosinec.
Je-li červen mírný, nebude v prosinci mráz silný.
Jaká parna se v červnu dostaví, tak se i prosincové mraky postaví.

Červen (latinsky iunius) je název šestého měsíce roku. V staročeských spisech se červnem nazýval měsíc sedmý (latinsky iulius), měsíc šestý se pak označoval jako malý červen; později byl odlišen tím, že k názvu měsíce sedmého byla připojena přípona -ec (červenec).

Jméno červen se vysvětlovalo různě, počínaje červenáním jahod a ovoce v tomto měsíci, přes červy, kteří tohoto měsíce působí škody na stromech a ovoci, a konče červeností růže šípkové, která v této době nejbujněji kvete. Ačkoliv původ pojmenování června není dodnes zcela jistý, nejpravděpodobněji souvisí s hmyzem červcem, který se v minulosti užíval k barvení látek.

Jarní povídání

Me2dice a její 3 bra3

1 me2dice us0 v dou5ti. V po2domí zaslechla p8ešný chechtot v os3ci. Zbys3la pozornost. Vzá5tí se me2dice 8ělila a p8řýčila 4krát okolí dou5e. Pak se o5 vrátila z5. Nikoho nespá3la. Chvilí vě3la. Náhle ustr0! Její 3 malí me2dí bra3 otrhali 7íkrásky, ke kterým tak přil0. Neuše3li ani 9sil, jemuž věnovala v8rannou péči. Slza jí ska0 z oka. Pak vypila s3k, obula si 7milové boty a zah0 k bys3ně. Tam si ti 3 malí me2dí lot3 pouštěli po vodě 7íkrásky a p8rkávali. Me2dice jim nic nepromi0. Bez dlouhého vy1vání každému s3hla 4 pohlavky a hnala je z5. Ší

Program SVČ

1. - 10.6. Velký sál SVČ **Dialog barev** - mezinárodní výstava partnerských měst Města Rýmařova. Vernisáž se uskuteční 1.6. v 10.00 hodin a bude ji provázet hudební program. Vystaveny budou fotografie, plastiky a obrazy ve dnech Po - Pá 9.00 - 12.00 a 13.00 - 17.00 hodin. V sobotu a neděli od 14.00 do 17.00 hodin.
- 3.6. 14.00 hřiště 1. máje **Okřskový závod** atletického víceboje žáků 1. - 5. tříd
- 4.6. 9.30 zahrada MŠ 1. máje **Závod obratnosti dětí MŠ**
4. - 12.6. **Keramická dílna SVČ Výstava keramiky** (Po - Pá 9.00 - 16.00 hodin)
- 12.6. - 10.00 - 13.00 **DERNIÉRA MEZI STROMY** - výstava keramiky v parku u SVČ
- 6.6. 10.00 malý sál SVČ **Divadelní rolnička** - dramatizace ve školce
- 7.6. 13.00 SVČ **Poslední zvonění** v Klubu SVČ
- 8.6. **PROCHÁZKA POHÁDKAMI** - turistická procházka ke Dni dětí. Start 15.00 - 16.00 hodin u SVČ Rýmařov, startovné 5 Kč
- 10.6. **Harry Potter a Kámen mudrců** - filmové představení pro žáky ZŠ Jelínkova
- 10.6. **ZÁJEZD** na koncert skupiny BUTY do Šumperka Cena: 200 Kč včetně vstupenky, odjezd v 18.30 hod. od SVČ
- 18.6. 15.00 SVČ **Přednáška o životě lidu v Thajsku s ukázkami thajských masáží.** Přednáší paní Miloslava Dvořáková, která v Thajsku žila a studovala.
- 22.6. 9.00 SVČ **Počítače pro děti** - malování v počítači, Internet, počítačové hry
- 24.6. 18.00 předsálí SVČ **Talianka** - koncertní vystoupení
- 26.6. 8.00 kino **Hurá na medvěda** - film. představení pro žáky 1. stupně základní školy
- 10.00 kino **Kytice** - film. představení pro žáky 2. stupně ZŠ

Známá i neznámá výročí

- 28.5.1817 nar. **FRANCESCO DE SANCTIS**, italský literární kritik a historik (zemř. 19.12.1883) - 185. v.ýr. narození
- 28.5. **Mezinárodní den počítačů**
- 28.5.1912 nar. **PATRIK WHITE**, australský prozaik a dramatik, nositel Nobelovy ceny (zemř. 30.9.1990) - 90. v.ýr. narození
- 31.5. **Světový den bez tabáku**
- 31.5.1892 nar. **BOHUSLAV REYNEK**, malíř, grafik, básník a překladatel (zemř. 28.9.1971) - 110. v.ýr. narození
- 1.6. **Mezinárodní den dětí**, slaví se od roku 1950
- 1.6.1822 nar. **JÁN FRANCISCI**, slovenský básník, prozaik, publicista, překladatel a politik (zemř. 7.3.1905) - 180. v.ýr. narození
- 1.6.1907 nar. **JAN PATOČKA**, filozof, estetik, překladatel, historik (zemř. 13.3.1977) - 95. v.ýr. narození
- 1.6.1932 nar. **JÁN ROHÁČ**, slovenský filmový a televizní režisér (zemř. 5.10.1980) - 70. v.ýr. narození
- 1.6.1942 popraven **LADISLAV VANČURA**, prozaik, dramatik a filmový režisér (nar. 23.6.1891) - 60. v.ýr. úmrtí
- 2.6.1922 zemř. **JOSEF VÁCLAV MYSLBEK**, sochař (nar. 20.6.1848) - 80. v.ýr. úmrtí
- 3.6.1977 zemř. **ROBERTO ROSSELLINI**, italský filmový režisér (nar. 8.5.1906) - 25. v.ýr. úmrtí
- 4.6. **Mezinárodní den boje proti násilí na dětech**
- 5.6. **Světový den životního prostředí**, slaví se od roku 1973 z rozhodnutí konference OSN o problémech životního prostředí roku 1972
- 6.6.1957 zemř. **JINDŘICH BRICHTA**, kameraman, filmový historik (nar. 27.6.1897) - 45. v.ýr. úmrtí
- 6.6.1987 zemř. **EDUARD PETIŠKA**, básník, prozaik a překladatel (nar. 14.5.1924) - 15. v.ýr. úmrtí
- 7.6.1882 nar. **RUDOLF TĚSNOHLÍDEK**, básník, prozaik, publicista, redaktor Lidových novin (zemř. 12.1.1928 v Brně) - 120. v.ýr. narození
- 7.6.1917 nar. **GWENDOLYN BROOKSOVÁ**, americká básnířka a prozaička (zemř. 3.12.2000) - 85. v.ýr. narození
- 8.6.1927 nar. **MIROSLAV JÁGR**, ilustrátor, malíř, tvůrce plakátů a kreslených filmů, scénograf (zemř. 23.8.1997) - 75. v.ýr. narození

Příměstský tábor

1. července 2002

Autobusový zájezd do westernového městečka v Boskovicích

Sraz: 8.00 u SVČ

Odjezd: 8.30

Návrat: 17.30 k SVČ

Cena: 110 Kč + 70 Kč vstupné do divadla v přírodě + kapesné (oběd), odpolední svačina, zmrzlina atd. Snídaně doma. Dopolední svačinu, pití a kinedryl s sebou!

Program:

Boskovice příjezd: 11.00

11.00 - 12.45, prohlídka městečka
13.00 - divadlo v přírodě „Poklad na

Stříbrném jezeře“

14.15 - 15.15 - prohlídka Boskovic
15.30 - odjezd do Rýmařova

Informace pro rodiče: (omezený počet míst)

- lékárníčka u vedoucího

- kartička pojištěnce: odevzdat vedoucímu, který ji po skončení akce vrátí dítěti - stačí kopie

- pevné boty, pláštěnka, čepice a brýle proti slunci

- snídaně: doma, svačinu + pití s sebou, peníze na oběd s sebou, odpolední svačina: doma - peníze na BUS

s sebou

- dítě si s penězi hospodaří samo, vedoucí dohlédne, aby nebylo ošizeno

- při nepříznivém počasí je připraven náhradní program v SVČ (hry, knihovna, muzeum, kaple v Lipkách, kino atd.)

- zvláštní záznamy rodičů:
-přihlášku odevzdat do 15.6.2002 v SVČ Rýmařov, omezený počet míst p. Matějová, tel. 21 14 10 Z podkladů SVČ

PROGRAM KINA

Společenská kronika

Narození dítěte

Lukáš Loužecký	Rýmařov
Vojtěch Machala	Rýmařov
Dominik Konečný	Rýmařov
Nikol Šišková	Rýmařov
Barbora Večeřová	Rýmařov

Blahopřejeme

Jubilantům, kteří od předchozího vydání našich novin oslavili 80 let a více

Jiřina Pitnerová - Rýmařov	80 let
Květoslava Zemanová - Rýmařov	80 let
Květoslava Fettersová - Rýmařov	81 let
Josef Bican - Rýmařov	87 let
Rudolf Ziegler - Rýmařov	91 let

Rozloučili jsme se

Zlatozlava Příkladová - Dolní Moravice	1922
Marie Šípková - Jamartice	1917

Bazén v Břidličné

Termíny plavání pro veřejnost

od 1. do 31. června:

(Vstupné dospělí - 30 Kč/1 hod., děti - 15 Kč/1 hod.)

Teplota bazénu - 30 °C (malý) a 26 °C (velký)

Změna provozní doby vyhrazena

Pondělí	zavřeno
Úterý	14.00 - 18.00 hodin
Středa	14.00 - 19.00 hodin
Čtvrtek	14.00 - 19.00 hodin
Pátek	15.00 - 21.00 hodin
Sobota	14.00 - 21.00 hodin
Neděle	14.00 - 20.00 hodin

1.6. - 2.6. 19.30 **"Amélie z Montmartu"**

(Film Francie, Německo 2000)

Změní vám život, řekne vám, kdo jste, naučí vás rozdávat radost a toulat se světem fantazie, poezie a nostalgie. Budete se s ní cítit dobře, skvěle a ještě líp. Amélie, prostě a naivní děvče z Paříže, pomáhá vlastním smyslem pro spravedlnost lidem kolem sebe. A přitom objeví lásku. Film, který se dívá na svět pozitivně.

Vítězný film 36. mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary.

Mládeži do 12 let nepřístupný

8.6. 15.30 **"Harry Potter a kámen mudrců"**

19.00 (Film USA 2001)

9.6. 19.00

Připravte se na kouzla. Harry v den svých jedenáctých narozenin dostává pozvání do Školy čar a kouzel v Bradavicích. Malý čaroděj se na cestě setkává s dalšími prvňáky Hermionou a Ronem, kteří se stanou jeho přáteli. V bradavické škole je čekají dobrodružství, která si nedokázali představit ani ve svých nejmělejších snech. *Mládeži přístupný*

15.6. - 16.6. 19.30

"O"

(Film USA 2001)

Josh Hamett a okouzlující mladá kráska Julia Stiles v hlavních rolích nesmrtelného dramatu

Othello Williama Shakespeara, zasazeného do 21. století na americkou univerzitu, mezi mladé hráče basketbalu. Černošská hvězda Odin těžce snáší fakt, že ho jeho dívka podvádí s jeho nejlepším přítelem Hugem. Vše se začíná nebezpečně vyhrcovat a slova důvěra, zrada a pomsta dostávají svému významu.

Mládeži do 12 let nepřístupný

22.6. - 23.6. 19.30 **"Na křídlech vášky"**

(Film USA 2002)

Lékaři (Kevinu Costnerovi) tragicky zahynula manželka v divokém pralesu Venezuely při plnění mise Červeného kříže. Ten se nedokáže smířit se smrtí milované ženy a je stále pronásledován zvláštními představami a vidinami. Nabývá přesvědčení, že mu jeho mrtvá žena chce něco sdělit prostřednictvím lidí, kteří prožili klinickou smrt. Kolegové lékaře už začínají pochybovat o jeho duševním zdraví, když náhle vyjdou najevo šokující skutečnosti.

Mládeži do 12 let nepřístupný

29.6. - 30.6. 19.30

"Milionový závod"

(Film USA 2001)

Šest týmů, dva miliony dolarů. Pravidla? Žádná nejsou! Majitel casina připravil pro obveselení svých klientů novinku - závod o dva miliony dolarů. Potencionální milionáři jsou vybráni náhodně a vzniknou tak notně bizarní sestavy. Na cestu z Las Vegas do Nového Mexika mohou vyrazit jakkoli. Zbohatne jen ten nejrychlejší...a nejzákeřnější.

Mládeži přístupný (SVČ Rýmařov)

Z historie

Páni z Huzové a na Sovinci (3)

Z prvního manželství zanechal Pavlík jediného syna Ješka (1373-1431), dědice Pňovic a zakladatele stejnojmenné větve rodu, z druhého s Kačnou (Kateřinou) z Kunštátu (1374) šest synů, Petra, Pavla, Aleše, Heralta, Voka, Pročka (zdrobnělina Prokopa), Erharta a dcery Kateřinu (z Rosic) a Dorotu řečenou Koldinu. Chlapci zdědili sice velký, ale již značně zadlužený majetek. V jejich době skončil smrtí krále (1378) poklid Karlovy éry, na český trůn nastoupil nevyrovnaný Václav IV. a záhy se zhroutil zemská správa. Na Moravě nastala od osmdesátých let bezohledná občanská válka mezi markrabaty. Synové zesnulého markraběte Jana (+1376), čestný druhorozený Prokop (+1405) a nejmladší Jan Soběslav (+1394), krátce olomoucký biskup, nesouhlasili s dělením moci a majetku podle závěti. Ve spojení s bratrancem Václavem IV. a nadějným, ale zbrklým Janem Zhořeleckým, nejmladším synem Karla IV., začali odboj proti nejstaršímu z moravských Lucemburků, snad trochu lakotnému, ale rozvážnému markraběti Joštovi (+1411) a jeho občasnému spojenci, druhému synu Karla IV. Zikmundovi (+1437), králi uherskému.

Synové Pavlíka ze Sovince se nesporně nepotatili a stali se typickými dětmi doby. Zarputilý a temperamentní Ješek neblaze proslul svým lavírováním mezi znesvářenými markrabaty Joštem a Prokopem a nekonečnými spory s mladšími bratry o Sovinec, ba dokonce i soudy s otcem. Roku 1399 bojoval na straně Jošta proti olomoucké kapitule věrné biskupovi a obohatil se na církevních statcích. Za loupení biskupských pozemků byl dokonce jako černá ovce rodu vyobcován z církve. Již obstarožní šlechtic Pavlík se rovněž zapojil do občanské války, ale strany neměnil jako pňovický syn, také o něm bylo slyšet nejen na severní, ale i střední Moravě. 1393 dobyl tvrz Vlkůš nedaleko Přerova na Kuníkově z Drahotuš. Teprve Pavlíkova vdova Kateřina vrátila majetek právoplatně dědičce Elišce z Drahotuš roku 1405, když začal markrabě Jošt konsolidovat poměry ve své zemi. Neznáme důvod prodeje některých okrajových částí majetku Sovineckých, ale jistě nebudeme daleko od pravdy, pokud usoudíme,

že za nimi stálo značné zadlužení rodiny díky vysokým nákladům za vedení války, jež kořist asi nevyvážíla. Sovinecké byli nejspíše straníky Jošta jako většina pánů, k Prokopovi se přidávala hlavně nižší šlechta. Války těžce postihly Rýmařov a trvaly až do roku 1405, kdy se Prokop vrátil těžce nemocný a zmužděný ze Zikmundova budínského vězení, neboť si nyní uvědomil zbytečnost a zhoubnost válek. Tehdy se konečně oba zbývající moravští vladaři bratrsky dohodli. Vytáhli spolu v čele zemské hotovosti potrestat kverulanty a nastolit tvrdou rukou mír v zemi, který pak vydržel až do roku 1420. Znovu se setkáváme s ráznou Kateřinou z Kunštátu při prodeji sovinecké části Loděnice olomouckému měšťanovi Janu Salzerovi 1407. Jistě zajímavou kapitolkou z historie rodu Sovineckých je společná držba hradu Sovince, jež občas vynášela kromě jiných sporů i častá zajiskření bratrských svárů o dělení výnosu z daní. Ke konci vlády krále Václava IV. již

drží Sovinec Pavlíkovi synové: poklidný realista Petr, muž Elišky z Meziříčí a od roku 1417 Kateřiny z Tvorkova, marnotratný a nekompromisní Pavel, manžel Markéty Hechtovny ze Slavoňova, a Aleš. Petr získal též Paseku s okolními osadami. Ani vlastní bratři však nebyli zrovna jednotní - 1406 se soudí Aleš s Petrem a Pavlem, že mu drží zděděné díly na Sovinci, 1411 se obrací na soudce se stejným problémem Vok a 1413 se dostávají do sporu o Paseku dokonce Petr a Pavel. Vzájemné spory musel řešit až zemský soud v letech 1406 - 9. Rašovice prodává Pavlík ze Sovince 1417 vládkovi Petru Holému, později známému moravskému hejtmanovi blízkému tábořské straně. Těsně před válečnou katastrofou roku 1418 získává Heralt, zprvu jen sympatizant kalicha a později husitský vojevůdce, tvrz Doubravice devět kilometrů od Blanska. Zakládá další větev Sovineckých z Doubravice. Situace na Sovinci se vyřešila, když Heralt a Aleš prodali svou část Sovince Pavlovi, který tak nyní držel polovinu Sovince, zatímco zbytek stále ještě patřil Vokovi, Petrovi a Pročkovi. *Mgr. Jiří Karel*

Z okolních obcí

I když nevidím, neznamená to, že nemohu být prospěšný

Obětavost, nezištnost a velké přátelství a porozumění. Vlastnosti, které jsou jedny z nejdůležitějších pro práci s nevidomými a slabozrakými dětmi. Když děti z Občanského sdružení slabozrakých a nevidomých MAKOMA přijížděly před třemi lety poprvé do Žďárského Potoka - penzionu „Liga stovkařů“, v žádném případě nevěděly, co je čeká. Postupně se musely seznamovat s terémem a mapovat okolí, zvykat si na prostředí penzionu a taky se v něm učit pohybovat.

Letos je to však již třetí rok, co děti ze sdružení spolu s vedením udržují s penzionem „Liga 100“ pěkné přátelství, využívají pohostinnosti a místní podnikatelé jim vycházejí v této spolupráci maximálně vstřícně. Děti a mladí lidé ve věku od 10 do 23 let navštěvují penzion o víkendech a v létě se chystají na tábor. Jak říká vedoucí „Ligy stovkařů“ Alena Pavlátková: „Bez sponzorů by to opravdu nešlo. Občanské sdružení MAKOMA hraje dětem ubytování, já jim sponzorský zajišťuji stravu a další akce spojené s finančními prostředky hraje sponzoři. Děti si u nás za tři roky zvykly a po ubytovně se již pohybují bez slepecké hole“.

Ovšem nad akcí, která se uskutečnila o víkendu 11. - 12.5., kroutil nevěřičně hlavou nejen nezavázaný člověk. Lesy České republiky připravily po dohodě s vedením penzionu a vedoucím MAKOMY - Martinem Maleckým, pro šestnáct slabozrakých a nevidomých dětí sázení stromků na samém hřebeni Hrubého Jeseníku. „Mnoho lidí si myslelo, že

je to holý nesmysl, aby nevidomé děti sázely stromečky, ale opak se ukázal pravdou. Když nevidím, neznamená to ještě, že nemohu být prospěšný“, říká nevidomý vedoucí MAKOMY Martin Malecký.

„Ani jsem netušil, jaký zájem děti o sázení malých stromečků projeví. V místě, kde malé stromky zasadily, bychom chtěli umístit informační tabuli s nápisem, že právě tyto stromečky zasadili mladí lidé z Občanského sdružení slabozrakých a nevidomých MAKOMA. Cedule bude součástí naučné stezky, kterou bychom chtěli otevřít ještě v letošním roce asi v měsíci září po dokončení všech naučných tabulí a značení“, říká revírník Vladimír Lehký a dodává: „Naučná stezka by měla návštěvníkům našich hor přiblížit historii zdejší oblasti. Jak v ní lidé žili a pracovali. Východem bodem stezky bude rozcestník u Škaredé Jedle a stezka povede dále kolem míst Hubert (chata Halali) a dále proti proudu potoka směrem k bezejmenné přehradě, která se dřív používala k plavení dřeva. Pokračovat bude ke Zvonické a dále k chatě Josefína, odkud turisté mohou stoupat vegetačním chodníkem na Ostružnou horu, která je oblíbeným výletním místem Němců. Po celé délce trasy budou v určitých významných místech umístěny naučné tabule a ty návštěvníky seznámí s historií, která se k danému místu nebo lokalitě váže. Naučná stezka měří 15 km a dá se libovolně kráčet podle potřeby nebo zdatnosti. Turisté mohou kdykoliv odbočit nebo sejít po turis-

tických stezkách ke svému cíli“, řekl nám v rozhovoru pro naše noviny Vladimír Lehký.

Výborný nápad navázání spolupráce podnikatelů našeho regionu s handicapovanými lidmi je pomocná ruka a pěkné gesto, které zasluhuje naši pozornost. Pozornost a díky především takovým, jako jsou například společnost Lesy České republiky, Katr s.r.o., firma Reelza s panem Bršťákem, výtvarník Vláda Halla, který dětem umožní projíždku na konicích, firma Oprava motorových pil Bohumil Bernátek - ten se s dětmi zúčastňuje zalesňování a dále fyzické osoby Juraj Neshoda a Zdeněk Papaj - lesnická činnost a Stanislav Štukavec.

Občanské sdružení MAKOMA vzniklo v roce 1999 z iniciativy nevidomých lidí. Jeho náplní je pomoc

a zpestření života našim nevidomým a slabozrakým dětem. Sdružení organizuje pro děti pobyt na letních táborech. Přispívá na pomůcky pro nevidomé, poskytuje slevy na kulturní akce a podobně.

(Pokud byste měli zájem pomoci radou, darem či finančním příspěvkem na činnost Občanského sdružení slabozrakých a nevidomých MAKOMA, můžete je kontaktovat na níže uvedené adrese.)

Adresa:

Občanské sdružení nevidomých a slabozrakých dětí MAKOMA
684 01 Hodějovice 66

TEL.: 0732-986250, 05-44220593

IČO: 693 88 741

Číslo bank. účtu: Komerční banka, a.s. 71 02 02 02 07/0100. JiKo

Turisté zvou do přírody

1.6. Tylůvský rybník (8 km) - Sraz u vývěsky KČT
8.6. Nizký Jeseník Domašov Hrubá Voda (12 km)
Odjezd vlakem v 7.50 hodin

Upřesnění jednotlivých akcí bude vyvěšeno ve skříněce KČT. Časy dopravních spojů mohou být ovlivněny změnami jízdních řádů. Informace podá H. Kašparová, A. Strakoš aj. Vlach.

Městská knihovna

Městská knihovna srdečně zve na výstavu fotografií Jesenických panoramat Petra Sikuly. Zajímavé a kvalitní snímky si mohou návštěvníci knihovny, ale nejen oni, prohlédnout do 30.5.2002.

Městská knihovna

Městské muzeum a galerie Octopus

**VÁS ZVOU NA VÝSTAVU
A KONCERT**

LUBOŠ TESAŘ

PR
KONT
D
S ATR
PTEROD

AKTY

CKÉ
CKY
VNÍHO
LOSŮP
VNÍHO
LKANI

8. - 30. ČERVNA 2002
VERNISÁŽ V PÁTEK 7. ČERVNA V 17.00
KONCERT SWING KVARTET JAZZ BANDU 18.15 - 18.00

Sdružení Země děda Praděda propaguje náš region

Nové publikace z Pradědovy země

Chvályhodná snaha Sdružení Země děda Praděda a ohromný elán a nadšení jeho členů teď v květnu vyvrcholily vydáním hned několika publikací, které by žádný obyvatel našeho regionu neměl nechat bez povšimnutí.

Loni vyhlásilo Sdružení Země děda Praděda literární soutěž pro širokou veřejnost. Na rozdíl od jiných však tato soutěž neskončila jen udělením cen - z více než dvou stovek pohádek, povídek a básní vybrala odborná porota asi třicet prací, z nichž byl

sestaven sborník Povídky z Pradědovy země.

Pokud se pravidelně účastníte kulturních akcí pořádaných Praděda, jistě jste i o Pradědově kuchyni publikaci tvrců recepty z místních restaurací i domácností a jídla, která vařili a jedli naši předkové. Horská kuchyně musela využívat vše, co chudý kraj nabízel, proto je součástí Pradědovy

kuchařky i oddíl věnovaný pokrmům z borůvek.

Předchozí dílka můžeme považovat za dokončená. Sdružení a Praděda však nabízí i těm, kteří by se do je aktivit teprve chtěli zapojit. Časopis Praděd, který by měl vycházet asi čtyřikrát do roka, bude přinášet zajímavosti z jesenických muzeí i z historie kraje, své místo zde budou mít i informace

o přírodě. Čtenáři zde také naleznou rozhovory s lidmi, na něž může být náš kraj hrdý. Samozřejmou součástí budou aktuality ze Země děda Praděda a informace o aktivitách Sdružení. Časopis Praděd chce být, jak uvádí v podtitulu, časopisem o přírodě a lidech.

Nejen tyto publikace, ale i mnohé další vydavatelské počiny Sdružení Země děda Praděda, lze zakoupit v běžné distribuci. Všechny je má v prodeji rovněž Městské muzeum v Rýmařově. *Bc. Leona Pleská*

Školy informují

Královna věd na rýmařovském gymnáziu

Matematika bývá často nazývána královnou věd. Na rýmařovském gymnáziu je jí věnována velká pozornost. Studenti gymnázia se s výraznými úspěchy účastní všech matematických soutěží.

V současné době existují tři matema-

tické soutěže pro žáky základních škol, středních škol a víceletých gymnázií.

Matematická olympiáda: je nejvýznamnější soutěží s dlouholetou tradicí. Všichni soutěžící mají ve školním kole asi dva měsíce na vyřešení

šesti obtížných příkladů. Úspěšní řešitelé školního kola postupují do kola okresního. Studenti gymnázia se v MO pravidelně umísťují na výborných pozicích.

Jen za letošní rok:

1. místo v okresním kole Radek Ocelák
2. místo v okresním kole Monika Brštáková Zdeněk Šoman
- 1.-2. místo v okresním kole Lubomír Musálek

V silné konkurenci krajského kola obsadil Libor Polčák výborně 5. místo. Zdeněk Cholek, Jiří Polášek a L. Musálek jsou úspěšnými řešiteli krajského kola.

Pythagoriáda: soutěží v ní 6. a 7. třídy ZŠ a prima gymnázií. Ve školním kole i okresním kole studenti počítají 15 úloh jednu hodinu.

Letos se ještě nekonalo okresní kolo, proto z loňských výsledků:

- 1.-3. místo v okresním kole Marian Hlavica Jiří Tylšar

Matematický Klokán: je mezinárodní soutěží, která vznikla v Austrálii a píše se na jaře na celém světě. Jsou v ní spojeny vždy dva ročníky do jedné kategorie. Tak vznikne pět kategorií od 4. třídy ZŠ po 4. ročník SŠ. Píše se pouze jedno kolo, ve kterém mají soutěžící 1 hodinu nebo 75 minut na 24 nebo 30 příkladů (podle kategorií). Nejlepší výsledky jsou pak srovnávány v rámci okresů.

Z loňských výsledků:

2. místo v okrese Radek Ocelák Marie Lopatová

Všechny tyto výsledky dostatečně vypovídají o kvalitě rýmařovského gymnázia i jeho studentů. *Radek Ocelák*

Kytička pro maminku

Ve čtvrtek 9. května 2002 se v městském kině uskutečnilo vystoupení žáků I. ZŠ pod názvem Kytička pro maminku. V průběhu téměř dvouhodinového maratónu mohlo do posledního místa zaplněné hlediště sledovat vystoupení účinkujících a bylo opravdu na co se dívat.

Jako první se představili žáci s básní pod vedením paní učitelky Kinclové. Po nich přispěchala růžovoučká prasátka z 3. MŠ, která si zachrochtala známou píseň Jaromíra Nohavici Tři čuníci. Také nesmíme zapomenout na roj usmívajících se Berušek, které přiletěly z MŠ 1. máje. Maminky jistě zaujal i pohádkový příběh o zrodu kytiček a hub. Do slavnostní atmosféry Svátku maminek zavítali tanečníci country stylu. Nechybělo vystoupení mladších

ale i starších žákyň - flétnistek, které se představily skladbami lidových písní. Cvičení dětí s názvem Člověče, nezlob pod vedením Aleny Tomeškové rozesmála snad každého, kdo si vzpomněl na stejnojmennou hru. I. ZŠ se také maminkám pochlubila skupinou velmi nadaných mažoretek, která se před ostatními účinkujícími nenechala zahanbit a u přítomných diváků skládala velký úspěch. Říká se to nejlepší nakonec. Všichni účinkující krásně zazpívali přítomným maminkám k svátku a ty viděly své ratolesti tak trochu v jiném světle než obvykle a nedá se popřít, že jim netradiční vystoupení vhnělo slzy do očí. *ZaV*

Skauti opět prospěšní při akci nazvané VI. květinový den

Ve středu 15. května si mohli lidé našeho města povšimnout skautů, kteří kolemjdoucím nabízelí žluté květy měsíčku lékařského s bílou stužkou - symbol Květinového dne. Je pořádán členskými zeměmi ECL (European Cancer Leagues) a v České republice byla pořadatelem Liga proti rakovině Praha.

Celkem 800 tisíc těchto květin nabízel občanům celé naší vlasti za dobrovolný příspěvek pět tisíc dvojic studentů, členů dobrovolných onkologických organizací, Junáka a Českého svazu žen.

Žlutý květ měsíčku lékařského se už stal symbolem vzájemné ohleduplnosti vůči onkologickým pacientům, ale i symbolem prevence a péče o vlastní zdraví. Každý ročník Květinového dne je zaměřen na prevenci některého druhu rakoviny. V letošním roce obdrželo 800 tisíc našich občanů (tedy téměř každý desátý občan ČR) s květinou i leták upozorňující na nebezpečí kolorektálního karcinomu (rakoviny tlustého střeva a konečníku), neboť právě

v této diagnóze drží Česká republika nezáviděníhodný světový primát. V letáčku měl každý možnost seznámit se s rizikovými faktory, ale i s prevencí, kterou je sám schopen realizovat. Našel tam i informaci o hrazeném vyšetření stolice na přítomnost krve (Haemoccult test). Každá dvojice se prokázala signovanou průkazkou, sběrnou brašnou označenou logy (Ligy a Květinového dne), která byla zaplombována a signována. Příspěvatelé vkládali svůj dar do brašny. Květinový den - tak jako v minulých letech - byl jednodenní akcí.

Výtěžek letošního Květinového dne bude věnován na:

Nádorovou prevenci:

- Tisk brožur a letáků s důrazem na prevenci a časnou diagnostiku nádorů konečníku a tlustého střeva
- Zajištění Týdne boje proti rakovině v říjnu t.r., který bude věnován právním pacientům
- Podpora výchovných projektů k nekuřáctví

Pomoc nádorově nemocným:

- Dotování tří čtrnáctidenních rekonvalescentních pobytů
- Příspěvky 43 kolektivním členským onkologickým organizacím
- Podpora činnosti Centra preventivní a následné onkologické péče, o.p.s.
- Pokračování adaptace pavilonu v Ústavu onkologie na Pleši
- Výukový kurz pro práci s počítačem

Výzkum:

- Financování experimentálních projektů, které ověří účinek a mechanismus podvazování nádorů

- Cena Ligy proti rakovině pro mladého vědce do 35 let za nejlepší onkologickou publikaci v roce 2002

Výuku:

- Stimulace výchovy mladých diagnostiků na lékařských fakultách

Děkujeme vám, naši spoluobčané, kteří jste uvedení Květinový den podpořili.

Jen v Rýmařově činil výtěžek z Květinového dne **12 989,10 Kč.**

(Sponzory 6. Ročníku Květinového dne byly: ČSOB, EMCO, FORD, OLYMPUS, VZP ČR.) JiKo

Gymnázium Rýmařov

uvádí

Iuvenales 2002

veselá tato taškařice studentská proběhne

24. května 2002

a provozovány budou kejkle tyto:

- 9.30 - 12.30: Zahradu Hedvy
- sportovní zápolení pro děti**
- 14.00 - 15.15: ulice Rýmařova
- triumfální průvod studentů městem**
- 14.45: rýmařovská radnice
- předání vlády nad městem studentům**
- 15.15 - 17.00: Zahradu Hedvy
- velká zábavná show s volbou krále Iuvenales**

Hodnotné ceny
a spousta zábavy

Rebelové se představili v městském kině

I letos se v městském kině uskutečnila v úterý 30. dubna již tradiční sportovní akademie II. Základní školy na Jelínkové ulici. Během 75 minut mohli přítomní diváci shlédnout více jak 150 účinkujících žáků. Aplausem byla poprávu odměněna Iva Hladišová, která si připravila výjimečnou parketovou skladbu s názvem „Hrdost koně“. Sállem zazněla také známá píseň s filmového muzikálu Rebelové, při které dívky z II. ZŠ ukázaly, jak si představují průběh vyučování. Ty dříve narozené píseň vrátila o čtyřicet let zpátky. Překvapila také obratnost a rychlost dětí ze třídy učitele

Vlastimila Barana, které se prezentovaly svými akrobatickými výkony s hůlkami na zíněnkách. Děti z nižšího stupně zase dováděly s modrými umělohmotnými talíři. Kluci ve sportovních dresech spojili driblování s basketbalovými míči a florbalovými hokejkami, ale dívky se nenechaly zahanbit a dokázaly divákům, že nejen hoši jsou schopni dobře zpracovat nečekanou příhrávku. Svým tanečním vystoupením přispěla na pódium skupina JES II. Základní školy. Závěr akademie patřil žákům devátých tříd, kteří si připravili ukázkou společenských tanců. ZaV

Hrad SOVINEC

srdečně zve

8. a 9. ČERVNA 2002

na veselý a pestrý mumraj k oslavám Dne dětí s názvem

OMYL VELKÉHO MÁGA

9.00	Slavnostní zahájení dětského dne	12.30 - 13.30	Soutěže a hry, hudba k poslechu a k tanci
9.20 - 9.30	Purkrabí symbolicky předá dětem klíč od hradu	13.30 - 14.00	Mýší závody a dětské hry s Mistrem Vlčkem
9.30 - 10.00	Hudba k poslechu i k tanci	14.00 - 14.20	Rytíři a „Pal - nepal“
10.00 - 10.10	Práskání a dovednost bičem	14.20 - 14.45	Dovednost rytířská
10.10 - 10.30	O smutném obrovi	14.45 - 15.05	Kejklíř Mistr Křupava
10.30 - 10.50	Rytíři a šermířské souboje	15.05 - 15.25	Šermířské grotesky
10.50 - 11.10	Klaun a kejklíř Mistr Vlček	15.25 - 15.45	Kejklířská dovednost
11.10 - 11.30	Pohádka	15.45 - 16.05	Pohádka
11.30 - 11.45	Bludovští rytíři	16.05 - 16.20	Bludovští rytíři
11.45 - 12.05	Kejklířské žonglování Mistra Křupavy	16.20 - 16.40	O smutném obrovi
12.05 - 12.25	Slunečník dětem	16.40 - 17.00	Kejklířské žonglování Mistra Křupavy
		17.00 - 17.20	Rytířský duel
		17.40	Hudba na rozloučenou
		17.40 - 18.00	Ohňová show

Můžete zažít, můžete spatřit :

Rozsáhlé pásmo her a soutěží pro děti po celém pohádkovém hradě

Kejklíři, žonglování a chůze na chůdách

Šermířské a kaskadérské grotesky, boje v brnění

Mýší závody, klauní a divadelní představení

Práskání bičem, skákání přes švihadla a jiné dovednosti

Soutěže, zábava a střelba z luků a kuší

Ohňová show

Vrhání nožů

Sovinecké malování o ceny

Program bude probíhat NEPŘETRŽITĚ od 9.00 do 18.00 hodin
Prvních 20 dětí obdrží sladké překvapení.

Bohaté občerstvení, hračky a cukrovinky v tržnici před hradem.
NEBUDE-LI PRŠET, JSOU PŘIPRAVENY VYHLÍDKOVÉ LETY MOTOROVÝM ROGALEM NAD HRADEM

Prohlídky hradu s průvodcem 10.00; 12.00; 14.00; 17.00 hodin

Vstupné: dospělí 60,- Kč, důchodci a mládež 30,- Kč, děti do 130 cm ZDARMA.

TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU

(Informace podá správa hradu 0647 / 295 113 nebo 0777 20 50 29)

(Sovinec leží mezi Rýmařovem a Šternberkem 3 km nad obcí Paseka.)

Správa hradu Sovinec

Trápí vás smutná muška?

Smutná muška napadá interiérovou zeleň a patří bezesporu k nejproblematičtějšimu hmyzu v bytě. A pokud opustí květinu a poletují bytem, jsme z nich smutní, rozčilení až šilení.

Právě takovými potvůrkami jsou *smutnice*, malé černé mušky, které se v blízkosti květin pohybují plouzivým poletováním a obtěžují všechny přítomné. Jejich larvy se obvykle živí rostlinnými zbytky, ale při přemnožení poškozují listy rostlin a mohou způsobit i odumření mladých rostlin.

Smutnice jsou běžnou součástí naší přírody, lákají je všechny vlhké organické materiály bohaté na humus - komposty, kůry, rašeliny. Nejčastěji se dostanou do bytu při přenášení venkovních pokojovek a balkonových květin dovnitř pro přezimování a rozšíří se na ostatní květiny. Častým zdrojem bývají i nakoupené pokojové rostliny.

Samostatnou kapitolou šíření smutnic jsou pěstební substráty. Zde vedou výrobci substrátů marný boj, poněvadž v substrátech nacházejí smutnice to nejlepší prostředí k svému vývoji. Ani v zahraničí nedokázali smutnice vyhubit, poněvadž chemická nebo i jiná o-

patření by výrazně prodražila tyto výrobky.

Při zjištění smutnic v bytě je vhodné vypátrat jejich „domovskou rostlinu“ a k ní umístit žluté lepkové destičky. Na ně se chytí i molice a mšice. **Největší chybou** je opakované přelévání květin bez možnosti oschnutí povrchu. V takovém vlhkém bahýnku se daří celé škále škůdců.

Nejjednodušším opatřením i prevencí je rostliny nepřelévat, častěji zalévat do spodní misky a povrch překrýt keramikou. V případě, že se již larvičky rozšířily na listy, je nezbytné pečlivě osprchování listů, odstranění napadených listů a ošetření ostatních *leskem na květiny*. V kombinaci s odstraněním povrchové vrstvy substrátu, přisypání keramzitu a změna režimu zalévání.

Pro ty méně trpělivé, kteří mají možnost na čas přenést napadené rostliny mimo obývací prostory, jsou k dispozici chemické přípravky jako: Karate, Decis flow,... Při jejich aplikaci je nutné pečlivě dodržet návod k použití a provést postřik i na povrch substrátu. Budeme-li postupy boje kombinovat, bude výsledek „války s hmyzem“ dokonalý.

Není mšice jako mšice

Kdo každoročně bojuje se skleníkovými mšicemi, může zvolit klasické metody chemické ochrany, nebo dá přednost biologické ochraně. V druhém případě to bude včasné vysazení parazitické vosičky *Aphidius*, popřípadě i dravé mšicomorky *Aphidoletes*. Dnes je mohou zahrádkáři získat dobírkou od organizací zaměřených na biologickou ochranu.

Ale pozor! Není mšice jako mšice. Proti určitým druhům mšic musíme zvolit *odpovídající druh vosičky*. Není to nic složitějšího a každý jen trochu vnímavý pěstitel to snadno zvládne. Přestože je u nás známo přes 900 druhů mšic, na skleníkových a domácích rostlinách se jich vyskytuje jen velmi omezený počet.

Z hlediska biologické ochrany skleníkových a pokojových rostlin můžeme mšice rozdělit na dvě skupiny: 1) často se vyskytující, 2) méně často. Pokud se tedy rozhodnete pro biologickou ochranu, zvažte, jaký druh mšice tam máte a jakou vosičku proti ní vybrat. Praxe potvrzuje, že ve většině případů se jedná o mšice, které můžete likvidovat pomocí vosičky *Aphidius colemani*. Platí to zejména o malých zelených, narůžovělých až černo-zelených mšicích na paprice

a pokojových květinách. V případě napadení skleníkových okurek, rajčat nebo domácích pelargonii nápadně velkými zelenými či narůžovělými mšicemi, zvolte vosičku *Aphidius ervi*.

Pokud si však nebudete jisti, poraďte se raději s dodavatelem biologické ochrany a při objednávkě uveďte, na jaké rostlině mšice máte. **Ve všech případech platí** - začněte s biologickou ochranou včas, dokud je mšic na rostlinách málo. Používejte do větracích otvorů husté síť, vyvěste žluté lepkové desky, což omezí výskyt mšic.

Dodané vosičky *nikdy neskładujte* a co nejrychleji je vypusťte na mšice. Vysadíte-li včas správný druh vosičky, jistě se dočkáte úspěchu.

Perlička ze školy

Angrešt má trny, kterými se brání proti sněžení. Rybíz mi chutná víc, protože má trnů méně. Když se utrhne, tak nemá vůbec žádně.

Josef Kužela

Sport

Příznivci motokrosu si přišli na své

Ondřejovská dolina přivítala v neděli 19. května po dvou letech příznivce motokrosového sportu. Více jak 120 závodníků v pěti kategoriích se představilo v kvalitně připraveném závodě přeboru Moravy. Jezdci bojovali v kategorii třídy 85 ccm, 125 ccm, závodu OPEN, a závodu mladších veteránů do 47 let a starších veteránů nad 47 let. Přebor Moravy se jel za účasti jezdců z Polska a Rakouska. Motokrosového bojů se zúčastnili i rýmařovští borci. Martin Skopal z AMK Rýmařov se startovním číslem 42 se umístil v celkové klasifikaci ve třídě OPEN na 10. místě. Ve třídě veteránů nad 47 let bojovali také Lubomír Rožňák s číslem 53 a Bedřich Rožňák se startovním číslem 73. Podívejme se na výsledkovou tabulku umístění motokrosového jezdců v každé kategorii do 5. místa.

Celkové výsledky TZM - přebor Moravy Rýmařov

Třída: 85 ccm

Pořadí	Start. číslo	Jméno, příjmení	Počet bodů	Sponzor - klub
1.	181	Sáček Marek	50	Velká nad Veličkou
2.	211	Malecki Tomasz	44	Poloko
3.	57	Spáčil Jarošlav	34	AMK MEXA Píseň
4.	141	Laga Milan	34	Táborce
5.	49	Fajkus Tomáš	33	AMK MSK Motokros Opava

Třída: 125 ccm

Pořadí	Start. číslo	Jméno, příjmení	Počet bodů	Sponzor - klub
1.	123	Stupinský Michal	45	Poloko
2.	42	Dokozpěl Tomáš	45	Racing team Radolčice
3.	21	Nejšpor Marek	40	Racing team Radolčice
4.	46	Paříčka Radim	34	SMS Motokrosu Opava
5.	20	Neset Antoon	34	SMS Motokrosu Opava

Třída: OPEN

Pořadí	Start. číslo	Jméno, příjmení	Počet bodů	Sponzor - klub
1.	48	Krupa Ondřej	50	Autodrom Horka n./ Mor.
2.	31	Švástal Václav	44	Frachárna Honda Profifitko
3.	73	Pach Jiří	40	SMS Motokrosu Opava
4.	78	Dokozpěl Petr	34	Racing team Radolčice
5.	29	Petek Martin	34	SMS Motokrosu Opava

Třída: veterán do 47 let

Pořadí	Start. číslo	Jméno, příjmení	Počet bodů	Sponzor - klub
1.	121	Malý Roman	47	ADS Lipůvka
2.	44	Pražák Antonín	45	Veterán klub Val. Meziříčí
3.	40	Vaněk Jaroslav	40	SK Policie Zlín
4.	7	Čapka Miroslav	38	ARCOS team
5.	42	Arabasz Arnošt	31	Veterán klub Val. Meziříčí

Třída: veterán nad 47 let

Pořadí	Start. číslo	Jméno, příjmení	Počet bodů	Sponzor - klub
1.	99	Tichý Josef	50	ARCOS team
2.	54	Petrů Jan	44	Racing team Radolčice
3.	65	Kotus Pavel	36	SMS Motokrosu Opava
4.	70	Kozný Petr	36	Veterán klub Val. Meziříčí
5.	57	Buřval František	31	ARTOS team

Podklady pořadatelé závodu

Rekreační středisko „Krystal“ v Oskavách

pořádá

1. června 2002

Dětský den a fotbalový turnaj

Program:

9.00 začátek fotbalového turnaje a rodičů v malé kopané (Zápisné 150 Kč za celé mužstvo)

- dětské soutěže a atrakce
- soutěž v pití piva na čas
- diskotéka pro mládež

Občerstvení:

Teplá jídla - smažené tvarůžky, uzený kabanos, makrely a mnoho sladkostí
Pivo, víno, limo, čaj, káva

Možnost zajištění noclehů v chatkách!

(50 Kč / za noc a osobu)

Předběžnou účast fotbalového družstva a počet noclehů objednávejte na tel. 0643/453 572

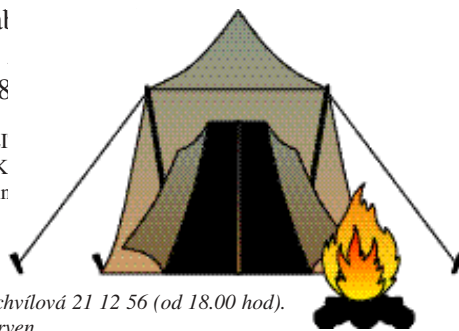
Těšíme se na vás!

Rekreační středisko Krystal

TJ Jiskra Rýmařov - Sport pro všechny

pořádá letní táł se sportovním od 5.8. do 16.8

na jižní Moravě - LI
Cena 2.500 + 200 K (vlak). Jídlo 5x denně
cvičení, sport, hry, sauna, bazén.

Přihlášky A. Kratochvílová 21 12 56 (od 18.00 hod).
Úhrada: květen, červen.

Jesenický šnek - VIII. ročník

V neděli 19. května 2002 se za pěkného slunečného počasí jel 4. závod VIII. ročníku Jesenického šneka. Časovka na Skřítek byla odstartována v 10.00 hodin od závodu Hedvy v Rýmařově. Díky pěknému počasí se závodů zúčastnilo 100 závodníků všech věkových kategorií. Nejmladšímu časovkáři bylo 8 let, nejstaršímu 60 let.

Vítězové jednotlivých kategorií:

Kategorie H - žáci do 15 let

1. Hanslián Filip - OCIZ - SOK Kratochvíl
2. Kubíček Marek - ASPV Vápená
3. Kautz Martin - Rýmařov

Kategorie G - dívky do 15 let

1. Moslerová Martina - OCIZ - SOK Kratochvíl
2. Pavelová Míša - Rýmařov
3. Stržínková Petra - CK Stará Ves

Kategorie Ž - ženy nad 15 let

1. Sedláčková Veronika - ASPV Vápená
2. Voráčková Monika - DUKO Rýmařov
3. Kolářová Kateřina - Rýmařov

Kategorie M - junioři do 18 let

1. Soholář Jiří - Veloservis Bruntál
2. Smejkal Miroslav - ASPV Vápená
3. Křenek Jan - CK Stará Ves

Kategorie A - muži do 29 let

1. Ocásek Zbyněk - OCIZ - SOK Kratochvíl
2. Magál Jiří - Dukla Liberec
3. Ikonmidis Jiří - OCIZ - SOK Kratochvíl

Kategorie B - muži do 39 let

1. Chuděj Marek - ASPV Vápená
2. Strapek Jan - ASPV Vápená
3. Fouček Petr - Buldoci Rapotín

Kategorie C - muži do 49 let

1. Trochta Libor - OCIZ - SOK Kratochvíl
2. Kratochvíl František - OCIZ - SOK Kratochvíl
3. Vala Martin - OCIZ - SOK Kratochvíl

Kategorie D - muži nad 50 let, včetně

1. Krejza Ivan - CK Stará Ves
2. Podešva Pavel - DUKO Rýmařov
3. Hubáček Jiří - Dlouhá Loučka

Kateřina Stržínková

Další akce Jesenického šneku:

Mikulovice

Sobota 1.6.

Jeseník - U slunce

Sobota 8.6.

Skály - Špica

Neděle 16.6.

Rapotín - kulturák

Neděle 23.6.

Vrbno - Jamajka

Pátek 28.6.

Holčovice - Zátíší

Pátek 5.7.

Valšov - křižovatka

Sobota 3.8.

Kolem Mikulovic

tel. 0645/429 081

Jeseník - Rejvív

mob. 0603/369 869

MTB Kubitárna

mob. 0603/782 935

Přejezdy Desné 40 km

mob. 0603/906 848

Jamajka prix 56 km

tel. 0646/751 504

Okolo Zátíší

mob. 0603/753 584

Časovka - Na Roudný

mob. 0777/601 680

Macháček Pavel

Chuděj Marek

Durman Vlastimil

Mičunek J.

Mlynář Miloslav

Zavíral Bohuš

Ličman Karel

Skály - Špica

Neděle 11.8.

Bruntál - ul. Uhlířská

Sobota 17.8.

Zlaté Hory

Sobota 24.8.

Janovice - hotel U Zámku

Sobota 31.8.

Vápenná - O.Ú.

Sobota 7.9.

Světlá Hora

Sobota 21.9.

Okolo Špičáku 50 km

mob. 0777/601 670

MTB - okolo Uhlířáku

mob. 0728/051 016

Zlatohorský Drásal

mob. 0608/408 207

MTB - Čerták 40 km

mob. 0777/696 888

okolo Vápenné 50 km

tel. 0645/ 439 085

cena ELAPU 50 km

tel. 0646/737 150

Kratochvíl Franta

Šír Jiří

Vacula David

Mosler Roman

Kubíček Bořek

Vojtíšek Pavel

Z podkladů pořadatelů

JAK VYJDE

11/2002

Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**
bude v prodeji od 7. června
Uzávěrka vydání je v pátek 31. května do 12.00 hodin.
Budeme očekávat vaše příspěvky!

**Hledáme
pronájmy**

**v Rýmařově
od září 2002**

**Kontakt:
0647/211 812**

Méďa 2002

Dne 1.6.2002 pořádá

SK Medvědi Rýmařov společně s firmou Duko

7. ročník cyklistických závodů pro děti

Jedná se o akci, která je pořádána pro děti
z rýmařovského regionu v kategoriích 4-13 let.

Prezentace všech mladých závodníků proběhne
u tělocvičny rýmařovského gymnázia v 8.30 hod.

POZOR!! Ochranná přilba NUTNÁ!

Sportu zdar a cyklistice zvláště přejí pořadatelé.

NABÍZÍME ZVEŘEJNĚNÍ REKLAMY VŠEM PODNIKATELŮM Z RÝMAŘOVA A OKOLÍ.

Grafické zpracování v ceně inzerátu. Poskytujeme množstevní slevy.

Fyzickým osobám nabízíme soukromou řádkovou inzerci, blahopřání
k výročí nebo vzpomínku na blízkou osobu. CENOVĚ VÝHODNĚ NABÍDKY.

**MÁME NOVÝ TELEFON
0647/ 230 459**

číslo mobilního telefonu
se nemění (0737 - 802 259)

Redakce Rýmařovského horizontu

POZOR!!!

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 0647 / 230 459, http://www.rymarov.cz/mesto
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 17.5.2002. Redakce si vyhrazuje právo zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.

Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 0647/21 14 10, mobil: 0737 - 802 259, e-mail: Rymhor@seznam.cz

Vyšlo dne: 24.5.2002. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 31.5.2002.

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 0646/717 196, e-mail: apro@iol.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.

Cena 6,- Kč

Výsledky Rýmařovského desetiboje

Výsledky skoku dalekého

Kategorie žen:

1. Míčková Markéta
2. Gerhardová Stanislava
3. Holubová Eva

Kategorie muži B:

1. Volek Ivo
2. Hofman Jaroslav
3. Hrdina Vojtěšek

Kategorie muži A:

1. Rektorič Bronislav
2. Baran Vlastimil
3. Holub Pavel

Kategorie C:

1. Smetana Vojtěch
2. Ujfalusi František
3. Koňářik Jan

Celkové pořadí po 8 disciplínách

(stolní tenis, turistika, běh na 100 metrů, střelba ze vzduchovky, kuželky, plavání, běh na lyžích a skok daleký)

Kategorie žen:

1. Jurášová Alena
2. Sovišová Eva
3. Holubová Eva

Kategorie muži B:

1. Volek Ivo
2. Orlík Václav
3. Lachnit Jaroslav

Kategorie muži A:

1. Soviš Ivo
2. Rejman Kamil
3. Sázel Jan

Kategorie muži C:

1. Konečný Antonín
2. Volek Josef
3. Koňářik Jan

Pozvánka na další disciplíny

V pátek 31. května 2002 se uskuteční předposlední disciplína - **běh na 60 m, resp. 100 m** v 17.00 hodin na atletickém hřišti ZŠ 1. máje, za školní jídelnou. Poslední disciplínou Rýmařovského desetiboje v letošním roce bude **vrh koulí**, která se uskuteční 14. června 2002 na hřišti TJ Jiskry Rýmařov od 16.30 hodin.

Od 19.00 hodin budou sportovci slavnostně vyhodnoceni a zároveň proběhne ukončení ročníku desetiboje v Penzionu Mary na Palackého ulici.

Organizátoři Rýmařovského desetiboje

Každý by měl dokázat sám sobě

V pondělky a čtvrtky bývá tělocvična na ulici Hornoměstské od 18.00 do 19.30 hodin zcela zaplněna. Pro mnoho cvičenek je zcela jasné, že v té době probíhá cvičení kalanetiky. Vzhledem k tomu, že o cvičení kalanetiky je velký zájem a termíny jsou nedostačující, přistoupilo se k rozhodnutí, aby cvičení probíhalo 3x týdně, tedy ještě ve čtvrtek od 19.30 do 21.30 hodin, a tím byla uspokojena žádost žen.

Kalanetika je v TJ Jiskra velmi oblíbená a její cvičitelka Irenka Ondrašíková, která ovládá dokonale všechny cviky, má výborně připravenou hodinu a pečlivě dbá o to, aby cvičení bylo v souladu se zdravotním stavem. Všechny ženy dochází na každou hodinu poctivě a můžeme říci, že jsou velmi dobrou partou. Při příchodu můžete zaslechnout „AHOJ“. Po celodenní honičce vidíte snahu žen, jak se se zaujetím snaží odreagovat, aby byly zdravé, hezké a spokojené.

A o to přece jde.

Kolektiv poje-de již potřetí cvičit do zahraničí. Ženy odjíždějí na 10 dnů do Itálie a je namístě, abychom jim popřáli hezké počasí a výdrž. Ovšem ostatní budou pilně cvičit dále. Hodiny povede cvičitelka Lenka Štefková, která Irenku Ondrašíkovou vždy dobře zastoupila. Irenka Ondrašíková začínala jako cvičitelka při cvičení rodičů a dětí. Později se začala věnovat cvičení žen a svou pílí dosáhla toho, že mezi cvičenkami panuje spokojenost.

Díky vám všem, které rády docházíte na cvičení KALANETIKY. Věříme, že v novém cvičebním roce, jehož začátek se uskuteční v září, uvidíme i nové tváře cvičenek. Velmi rádi bychom také uvítali i naše muže.

Věříme, páni podnikatelé, že je zapotřebí věnovat se aktivně svému tělu a zabránit tak různým nemocím ze stresu.

Budeme se velmi těšit.

Jindra Bičíková

Prodám

**PENZION
V ATRAKTIVNÍM MÍSTĚ U RÝMAŘOVA**

Kolaudace 1992, pozemek 1186 m².
V objektu je RESTAURACE, BAR,
LETNÍ TERASA, 2 SALONKY, GARÁŽ,
KANCELÁŘ A 7 pokojů pro hosty.

**CENA VČETNĚ ČÁSTI VYBAVENÍ
1 900 000,- Kč**

KONTAKT: 069/662 6560, 0608 60 30 20

BAZÁTKA
do 2 hodin

A KOMPLETNÍ REKLAMNÍ IMAGE

VAŠÍ FIRMY

NABÍZÍ

Ra.Ko
RÝMAŘOV

RA.KO - R. ARMÁDY 3, RÝMAŘOV /ZA HOSPODOU "NA RUŽKU"/
TEL.: 0647-212 597, 0606 325 990, MAIL: RAKO@MYBOX.CZ

RÝMAŘOVSKÁ REALITNÍ A ZNALECKÁ KANCELÁŘ

Emilie MATULOVÁ

odpovědný zástupce a soudní znalec

Julia Sedláka 14; 795 01 Rýmařov

tel./fax: 0647/212 309

mobil: 0776 006307

e-mail: matulova@rymarov.com

http://www.reality.rymarov.com

NABÍDKA KANCELÁŘE:

Realitní služby

- Zprostředkování koupě, prodeje nemovitostí
- Znalecké posudky a odhady nemovitostí
- Tržní oceňování nemovitostí
- Odhady věcných břemen
- Smlouvy pro prodeje, koupě, dary včetně vkladů do katastru nemovitostí, nájemní smlouvy
- Daňová přiznání z převodu nemovitostí
- Bezplatná poradenská služba

Projekty staveb

- Kontaktní místo: sjednávání stavebního spojení, úvěrů pro koupě nemovitostí
- Kontaktní místo IPB Pojišťovny, a.s.: sjednávání v rámci pojištění občanů
  - pojištění nemovitostí a domácností
  - pojištění majetku proti živelným pohromám
  - zákonné pojištění motorových vozidel
  - havarijní pojištění motorových vozidel
  - pojištění motorových vozidel VARIANT
  - kapitálové životní pojištění

Úřední hodiny:

9.00 - 12.00 14.00 - 17.00 hodin

Bar

Vás zve
k příjemnému posezení
u dobrého jídla a pití.

Vyberte si
z našeho jídelníčku
a ochutnejte některou ze

103 druhů WHISKY

Máme otevřeno denně.

Venkovní posezení
v provozu.

Marie Černá
Palackého 27, 795 01 Rýmařov
Tel./fax: +42-647-21 12 79

SKLENÁŘSTVÍ

VEŠKERÉ SKLENÁŘSKÉ PRÁCE

- zasklívání lodžii - systém OPTIMI (možno i na půjčku)
- izolace prosklených ploch
- kalené sklo
- autoskla pro všechny typy vozidel - prodej i montáž
- pískování skel a zrcadel
- fazety
- výroba celoskleněných dveří osazených kováním DORMA
- výroba celoskleněných stolů z tvrzeného skla

STARÁ OKNA OPRAVÍME A OSADÍME TERMO SKLEM

(BET systém izolační)

Provádíme instalaci švédského těsnění do drážky

Rozbitá okna na zasklení nebo opravu nemusíte vozit. Odvoz a dovoz do 5 km zajistíme zdarma po předběžné telefonické domluvě.

Bezkonkurenční ceny v okruhu 200 km!

Antonín Václavík, Rýmařovská 59, Janovice

Tel./fax: 0647 / 21 31 61; 0602 / 72 66 25; domů: 0647 / 21 26 89

